

BROSZURA INFORMACYJNA MiFID

Broszurę przygotowaliśmy dla klientów mBanku (obecnych lub potencjalnych), którzy korzystają lub są zainteresowani:

- ✓ usługą Supermarket Funduszy Inwestycyjnych (dalej „SFI”) lub
- ✓ Doradztwem Inwestycyjnym
- ✓ Jednorazowym Doradztwem Inwestycyjnym (dalej „JDI”)¹

W broszurze zawarliśmy m. in.:

- ✓ informacje ogólne o MiFID II i mBanku,
- ✓ informacje o tym, jak w mBanku klasyfikujemy klientów zgodnie z MiFID II,
- ✓ informacje o kosztach i opłatach oraz raportach,
- ✓ zasady, którymi kierujemy się przy świadczeniu usług inwestycyjnych,
- ✓ podstawowe zasady dotyczące zachęt,
- ✓ ogólne informacje o funduszach i związanych z nimi ryzykach.

I. MiFID II – informacje ogólne

co to jest MiFID II	To dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych. Zastąpiła ona obowiązującą dyrektywę MiFID (Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 21 kwietnia 2004 r.). MiFID II wprowadza istotne zmiany w stosunku do dotychczas obowiązujących ram prawnych regulujących świadczenie usług inwestycyjnych i funkcjonowanie rynków finansowych.
główne cele MiFID II	<ul style="list-style-type: none"> ✓ większa ochrona inwestorów i wzrost zaufania inwestorów do rynków finansowych, ✓ mniejsze ryzyko zakłóceń na rynku; większa przejrzystość rynku, ✓ redukcja niepotrzebnych kosztów ponoszonych przez uczestników rynku
dlaczego MiFID II skuteczniej chroni inwestorów	<p>MiFID II wprowadza m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dodatkowe zasady świadczenia usług inwestycyjnych, ✓ nowe wymogi organizacyjne dla podmiotów, które świadczą usługi inwestycyjne, ✓ wyższe standardy w zakresie przekazywania informacji
zobowiązanie mBanku w odniesieniu do MiFID II	<p>Świadczymy usługi inwestycyjne zgodnie z MiFID II. W szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ działamy w sposób uczciwy, sprawiedliwy, profesjonalny oraz zgodnie z najlepiej pojętym interesem klienta, ✓ udzielamy klientom kompletnych, rzetelnych, jasnych i niewprowadzających w błąd informacji, ✓ dostarczamy klientom usług adekwatnych do ich potrzeb
podstawa prawna	<p>Pakiet MiFID II, czyli:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ MiFID II, ✓ rozporządzenie MiFIR (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 600/2014 z 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz ✓ przepisy wykonawcze wydane na ich podstawie. <p>Najważniejsze przepisy uszczegóławiające:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/565 z 25 kwietnia 2016 r. (wymogi organizacyjne, warunki prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne, definicje pojęć z dyrektywy <p>Przepisy krajowe – w Polsce:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ustawa z 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi („Ustawa o Obrocie”), ✓ ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe.
--	--

II. Podstawowe informacje o mBanku

dane teled adresowe	<p>centrala i zarząd:</p> <p>ul. Prosta 18, 00-850 Warszawa, skr. poczt. 21</p> <p>tel. (22) 829-00-00, fax (22) 829-00-33</p> <p>adres strony internetowej: www.mbank.pl</p>
język komunikacji z klientami	<p>polski</p> <p>(chyba że uzgodnimy inaczej z klientem)</p>
jak komunikujemy się z klientami	<p>tak, jak uzgodniliśmy w umowie o SFI i/lub umowie o Doradztwo Inwestycyjne i/lub umowie o Jednorazowe Doradztwo Inwestycyjne (strona internetowa, e-mail, telefon, poczta, placówki)</p>
zezwolenia na prowadzenie działalności	<p>Oświadczamy, że mBank:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ powstał na podstawie uchwały Nr 99 Rady Ministrów z 20 czerwca 1986 roku w sprawie utworzenia Banku Rozwoju Eksportu, ✓ ma zezwolenie Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z 30 czerwca 2005 roku (zmienione decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z 20 marca 2012 roku), zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego z 20 marca 2012 roku oraz zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego z 17 listopada 2015 roku na prowadzenie działalności maklerskiej, ✓ ma zezwolenie Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z 23 listopada 1995 roku na świadczenie usług powierniczych, prowadzenie rachunków papierów wartościowych, rejestrowanie stanu posiadania papierów wartościowych i zmian tego posiadania, ✓ w zakresie świadczenia usługi SFI oraz usługi Doradztwa Inwestycyjnego działa na podstawie art. 70 ust. 2 Ustawy o Obrocie, ✓ w zakresie działalności, o której mowa powyżej podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego, ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa.

III. Klasyfikacja klientów zgodnie z MiFID II

Zgodnie z MiFID II mamy trzy kategorie klientów o różnym poziomie ochrony:

Kategorie klientów	Charakterystyka segmentu	Poziom ochrony
klienci detaliczni	wszyscy klienci, którzy nie należą do dwóch pozostałych grup	najwyższy
klienci profesjonalni	Klienci z tej grupy mają odpowiednią wiedzę, fachowość i doświadczenie, niezbędne do podejmowania decyzji i oceny ryzyka związanego z wybranymi lub proponowanymi tym klientom produktami	mniejszy niż dla klientów detalicznych (zakładamy, że mają wystarczającą wiedzę i doświadczenie w zakresie inwestycji)
uprawnieni kontrahenci	Klienci, którzy mają bardzo dobrą znajomość rynków i produktów finansowych (mogą to być np. banki, domy maklerskie, fundusze inwestycyjne, instytucje finansowe)	najniższy

Klientów, którzy korzystają z usługi SFI, usługi Doradztwa Inwestycyjnego oraz usługi JDI klasyfikujemy wyłącznie jako klientów detalicznych (najwyższa ochrona). Wniosek klienta o zmianę kategorii rozpatrzemy negatywnie.

IV. Informacja o kosztach i opłatach

Klientom przekazujemy zestawienie szacunkowych opłat i kosztów dla poszczególnych typów funduszy inwestycyjnych oraz funduszy zagranicznych. Jest ono także dostępne na stronie internetowej mBanku.

co zawiera zestawienie	<p>1) dla funduszy dostępnych w usłudze SFI oraz funduszy zagranicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wszystkie przewidywane koszty i opłaty związane z jego nabyciem i utrzymywaniem, ✓ opis przyjętych przez nas założeń oraz wyjaśnienie pojęć i terminów <p>w podziale na typy funduszy dokonanego według oceny polityki inwestycyjnej danego funduszu oraz rodzaju i wysokości opłat określonych w statucie funduszu.</p> <p>2) dla każdej strategii inwestycyjnej dostępnej w ramach usługi Doradztwa Inwestycyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wszystkie przewidywane koszty i opłaty związane z realizacją strategii, w formie reprezentatywnych przykładów inwestycji w trzech scenariuszach – neutralnym (bazowym), negatywnym i pozytywnym.
------------------------	--

	3) dla usługi JDI: koszty związane z usługą JDI oraz koszty związane z nabywaniem mFunduszy dostępnych w usłudze SFI (pkt 1 powyżej).
--	---

V. Sprawozdawczość w ramach usługi SFI, usługi Doradztwa Inwestycyjnego i usługi JDI

W tabeli przedstawiamy rodzaje informacji, które przekazujemy w związku ze świadczeniem usługi SFI, usługi Doradztwa Inwestycyjnego i usługi JDI:

zestawienie opłat i kosztów	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zestawienie zawiera wszystkie opłaty i koszty, które klient faktycznie poniósł w danym roku w związku z: <ol style="list-style-type: none"> a) usługą SFI i nabytymi w jej ramach jednostkami uczestnictwa lub tytułami uczestnictwa, b) usługą Doradztwa Inwestycyjnego oraz c) usługą JDI 2) Dla usługi SFI i Doradztwa Inwestycyjnego zestawienie wysyłamy po zakończeniu roku kalendarzowego w sposób, który klient wskazał w oświadczeniu. 3) Dla usługi JDI zestawienie przekazujemy po zakończeniu świadczenia tej usługi. 4) W raporcie rocznym dla usługi SFI i Doradztwa Inwestycyjnego przedstawiamy informacje o wynagrodzeniach i innych płatnościach, które mBank otrzymał od podmiotów trzecich, w szczególności TFI, w związku ze świadczeniem usługi SFI, usługi Doradztwa Inwestycyjnego. W jednorazowym zestawieniu dla usługi JDI przedstawiamy opłaty poniesione przez klienta w związku z tą usługą.
sprawozdanie dotyczące przyjęcia i przekazania zlecenia	<ol style="list-style-type: none"> 1) Klient otrzymuje sprawozdanie dotyczące przyjęcia zlecenia i przekazania go do funduszu inwestycyjnego (lub zagranicznego). 2) Potwierdzenie wysyłamy jak najszybciej, nie później niż do końca dnia roboczego, który następuje po dniu przekazania zlecenia.
sprawozdanie z udzielonych rekomendacji	<p>Sprawozdanie dla usługi Doradztwa Inwestycyjnego dodajemy nie rzadziej niż raz na 3 miesiące do rekomendacji przekazywanej klientowi.</p> <p>Sprawozdanie dla usługi JDI przekazujemy po zakończeniu świadczenia tej usługi.</p>

VI. Podstawowe zasady dotyczące zachęt

W związku ze świadczeniem usług inwestycyjnych, możemy przyjmować lub przekazywać wyłącznie świadczenia pieniężne i niepieniężne, które:

- 1) przyjmujemy od klienta (lub osoby działającej w jego imieniu) albo przekazujemy klientowi (lub osobie działającej w jego imieniu). W szczególności są to opłaty manipulacyjne, które klient może ponosić z tytułu przyjęcia i przekazania za pośrednictwem mBanku zlecenia,
- 2) przyjmujemy od osoby trzeciej lub przekazujemy osobie trzeciej, a które są niezbędne, aby świadczyć usługi na rzecz klienta lub

- 3) spełniają łącznie następujące warunki („zachęty“):
- przyjmujemy je albo przekazujemy, aby poprawić jakość usługi, którą świadczymy na rzecz klienta,
 - to, że je przyjmujemy lub przekazujemy, nie wpływa negatywnie na to, że przestrzegamy obowiązku działania w sposób rzetelny i profesjonalny, zgodnie z zasadami uczciwego obrotu oraz najlepiej pojętym interesem klienta,
 - informację o świadczeniach (w tym o ich istocie i wysokości; a gdy wysokości takich świadczeń nie można oszacować - o sposobie ustalania ich wysokości) przekazaliśmy klientowi lub potencjalnemu klientowi w sposób rzetelny, dokładny i zrozumiały, zanim zaczęliśmy świadczyć daną usługę.

W związku ze świadczoną usługą SFI oraz usługą Doradztwa Inwestycyjnego otrzymujemy:

świadczenia pieniężne	<ol style="list-style-type: none"> Otrzymujemy je od towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz spółek zarządzających funduszami zagranicznymi za wykonywanie – zgodnie z postanowieniami zawartych z nimi umów dystrybucyjnych – czynności dodatkowych, które służą poprawie jakości usługi przyjmowania i przekazywania zleceń dotyczących jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych, świadczonej na rzecz klienta. Wysokość świadczenia jest proporcjonalna do wartości tych czynności dodatkowych. Jednocześnie nie przewyższa ich wartości, ani maksymalnej wartości takich świadczeń pieniężnych ustalonej w umowach dystrybucyjnych.
świadczenia niepieniężne	<ol style="list-style-type: none"> Otrzymujemy je od towarzystw funduszy inwestycyjnych i spółek zarządzających funduszami zagranicznymi, aby poprawiać jakość świadczonej usługi. Świadczenia mogą mieć formę szkoleń i materiałów dydaktycznych, analiz, raportów i innych informacji o sytuacji rynkowej lub poszczególnych instrumentach finansowych.

Klient otrzymuje od nas informacje o zachętach, które przyjmujemy lub przekazujemy w związku z usługą SFI oraz usługą Doradztwa Inwestycyjnego:

- informację o szacunkowej wartości płatności i korzyści – przekazujemy ją przed podpisaniem umowy, razem z zestawieniem szacunkowych opłat i kosztów, o którym mowa w pkt III).
- zestawienie faktycznie otrzymanych płatności i korzyści – przekazujemy je klientowi raz w roku.

W związku z usługą JDI Bank nie otrzymuje żadnych zachęt.

VII. Konflikty interesów - podstawowe zasady w mBanku

Zgodnie z naczelną zasadą przyjętej w mBanku „Polityki zarządzania konfliktami interesów w mBanku” (dalej: „Polityki”) interes klienta ma zawsze pierwszeństwo przed interesami mBanku i jego pracowników. Takie działanie gwarantuje zarówno ochronę interesów klientów, jak i równe ich traktowanie.

Czym jest konflikt interesów?

To znane nam okoliczności, które mogą prowadzić do sprzeczności między:

- interesem mBanku (lub osoby powiązanej z mBankiem) a obowiązkiem działania przez mBank w sposób rzetelny, z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu klienta, lub

- interesami kilku klientów mBanku.

Konflikt interesów może powstać w relacjach między:

- mBankiem lub innym podmiotem z Grupy Kapitałowej mBanku a klientem,
- klientem a pracownikiem mBanku lub inną osobą powiązaną z mBankiem,
- mBankiem a pracownikiem mBanku lub inną osobą powiązaną z mBankiem,
- klientami mBanku.

Jeśli wystąpi konflikt interesów, którego nie mogliśmy uniknąć lub nim zarządzić bez szkody dla interesów klienta, jak najszybciej powiadomimy o tym klienta, aby uzyskać jego zgodę na dalsze świadczenie usług. W informacji wskażemy:

- ✓ opis, naturę i źródło konfliktu,
- ✓ ryzyka dla klienta wynikające z konfliktu,
- ✓ co zrobiliśmy, aby ograniczyć to ryzyko,
- ✓ że nasze rozwiązania organizacyjne i administracyjne dotyczące konfliktów interesu nie są wystarczające, aby zapewnić z należytą pewnością, że ryzyko szkody dla interesów klienta nie wystąpi.

Aby prawidłowo realizować Politykę wprowadziliśmy w mBanku m.in.:

- ✓ bariery informacyjne między poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi mBanku, które chronią poufność informacji,
- ✓ zasady, które gwarantują, że pracownicy mogą wykorzystać informacje o klientach i ich transakcjach tylko, gdy jest to niezbędne, byśmy mogli prawidłowo świadczyć usługi (zasada wiedzy koniecznej – need-to-know) lub spełnić wymogi prawa,
- ✓ konsekwencje służbowe dla pracowników, którzy naruszają postanowienia Polityki.

✓ **Jak można zapoznać się z pełną treścią Polityki?**

- ✓ na naszej stronie internetowej: www.mbank.pl,
- ✓ w papierowej wersji w placówce – na wniosek klienta,
- ✓ e-mailem, w formacie PDF – jeśli klient zgodził się na taką formę komunikacji.

VIII. Dostępne fundusze

Nasi klienci mają do wyboru szeroki wachlarz jednostek uczestnictwa polskich funduszy inwestycyjnych oraz tytułów uczestnictwa zagranicznych funduszy. Lista dostępnych w ramach SFI funduszy może się zmieniać (m.in. w związku z zakończeniem lub rozpoczęciem współpracy z danym funduszem). Listę funduszy dystrybuowanych w ramach SFI publikujemy na stronie internetowej mBanku.

W ramach usługi Doradztwa Inwestycyjnego analizujemy i rekomendujemy fundusze dostępne w ramach usługi SFI.

W ramach usługi JDI analizujemy i rekomendujemy jedynie jednostki uczestnictwa mFunduszy, które wskazujemy w umowie o JDI.

IX. Polskie fundusze inwestycyjne oraz fundusze zagraniczne – ogólne informacje

fundusz inwestycyjny – definicja ustawowa	osoba prawna, której wyłącznym przedmiotem działalności jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze publicznego, a w przypadkach określonych w ustawie również niepublicznego, proponowania nabycia jednostek uczestnictwa albo certyfikatów inwestycyjnych (w przypadku funduszy inwestycyjnych zamkniętych), w określone w ustawie papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe <i>Podstawa prawna: ustawa z 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi</i>
towarzystwo funduszy inwestycyjnych (TFI)	podmiot, który tworzy, zarządza i reprezentuje fundusz inwestycyjny
fundusze zagraniczne dostępne w ramach usługi SFI	<ol style="list-style-type: none"> 1) Fundusze zagraniczne powstają na podstawie przepisów prawa właściwego dla ich siedziby i prowadzą działalność co do zasady na podstawie prawa obcego. 2) W ofercie usługi SFI znajdują się wyłącznie tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych typu otwartego (tzw. UCITS). 3) Dystrybucja funduszy zagranicznych w Polsce odbywa się w oparciu o tzw. paszport europejski. Oznacza to, że zagraniczny fundusz przekazuje odpowiednie zawiadomienie do Komisji Nadzoru Finansowego za pośrednictwem właściwego dla niego organu nadzoru. 4) Fundusze zagraniczne, które dystrybuują tytuły uczestnictwa w Polsce, muszą publikować na stronie internetowej po polsku określone informacje. Dotyczą one m.in. zasad dystrybucji.
jednostki i tytuły uczestnictwa	<p>W zamian za wpłaty do funduszu, inwestorzy otrzymują:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jednostki uczestnictwa – w przypadku polskich funduszy inwestycyjnych otwartych (FIO) oraz polskich specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych (SFIO), 2) tytuły uczestnictwa – w przypadku funduszy zagranicznych. <p>Liczba jednostek/tytułów pokazuje proporcjonalny udział uczestnika w majątku funduszu.</p>

Przy opisie charakteru i ryzyka instrumentów finansowych ograniczamy się do jednostek (FIO/SFIO) oraz tytułów uczestnictwa¹, ponieważ tylko one są:

- dostępne w ramach usługi SFI,
- analizowane i rekomendowane w ramach usługi Doradztwa Inwestycyjnego,
- analizowane i rekomendowane w ramach usługi JDI (w zakresie jednostek uczestnictwa).

Od czego zależy wartość jednostek uczestnictwa?

jak oblicza się wartość jednostek uczestnictwa	<ol style="list-style-type: none"> 1) Fundusz inwestycyjny wycenia portfel inwestycyjny i oblicza wartość aktywów, która przypada na jedną jednostkę uczestnictwa. Wycena odbywa się z ustaloną częstotliwością (nie rzadziej niż w każdym dniu zbywania lub odkupywania). 2) Wartość jednostki uczestnictwa może się zmieniać w każdym dniu wyceny. 3) Wartość inwestycji klienta w dany fundusz to iloczyn aktualnej wartości jednostki uczestnictwa i liczby posiadanych jednostek uczestnictwa.
co wpływa na wartość jednostek uczestnictwa	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wartość jednostek uczestnictwa funduszu inwestycyjnego zależy od wyceny wszystkich składników jego portfela. Generalnie: gdy wycena ta rośnie, rośnie wartość jednostek uczestnictwa (analogicznie przy spadku). 2) Na wartość jednostek uczestnictwa wpływają więc przede wszystkim: <ul style="list-style-type: none"> ✓ wyniki i funkcjonowanie poszczególnych składników portfela, ✓ strategia inwestycyjna funduszu. 3) Każda z lokat funduszu inwestycyjnego wiąże się z różnym rodzajem ryzyka inwestycyjnego. Szczegółowo opisujemy je w rozdziale X. 4) Wyniki funduszu mogą również zależeć od zmiany warunków rynkowych, ekonomicznych czy politycznych. Wpływają na nie także zmiany wymogów prawnych, regulacyjnych czy podatkowych. 5) Różne rodzaje funduszy mogą zachowywać się odmiennie w tych samych warunkach rynkowych, charakteryzować się różnym ryzykiem oraz zmiennością ich wartości.
zbycie i odkupienie jednostek uczestnictwa	<ol style="list-style-type: none"> 1) Fundusz zbywa i odkupuje jednostki uczestnictwa po cenie, która wynika z ich wartości w dniu odkupu. 2) Odkupione jednostki uczestnictwa są umarzone z mocy prawa. 3) Jednostek uczestnictwa nie można zbyć na rzecz osób trzecich.
opłaty manipulacyjne	Za zbycie i odkup jednostek uczestnictwa mogą być pobierane opłaty manipulacyjne, zgodnie ze statutem funduszu. Znajdują się tam również informacje o maksymalnej wysokości opłat.

Jak w mBanku klasyfikujemy fundusze?

Podstawowe typy funduszy inwestycyjnych opisuje tabela:

dłużne	inwestują środki klientów w obligacje oraz w instrumenty emitowane przez Skarb Państwa lub przedsiębiorstwa, a także instrumenty pochodne oraz ekspozycje na ryzyko walutowe. Mają zróżnicowane ryzyko inwestycyjne od niskiego do średniego.
hybrydowe (mieszane)	inwestują środki klientów w akcje, obligacje, a potencjalnie także inne klasy aktywów. Udział tych papierów wartościowych w portfelu funduszy jest zmienny w czasie. Celem takiego funduszu jest aktywne lokowanie w papiery wartościowe, zarówno związane z podwyższonym ryzykiem (np. akcje), jak i w papiery wartościowe o umiarkowanym poziomie ryzyka (np. obligacje).
akcyjne	lokują nawet całość aktywów w akcje, przy wykorzystaniu agresywnych strategii inwestycyjnych. Są najbardziej ryzykowne i podatne na wahania koniunktury rynkowej co wpływa na zmienność wartości jednostki. W

	ramach funduszy akcyjnych mogą występować fundusze inwestujące w określonych regionach geograficznych, sektorach gospodarczych lub lokujący aktywa wyłącznie w określony typ spółek
alternatywne	lokują środki w różne aktywa inne niż tradycyjne inwestycje w akcje czy obligacje. Oznacza to, że fundusze alternatywne nie są ściśle powiązane z giełdą czy rynkiem długu

Przypisujemy każdy fundusz do danej klasy aktywów na podstawie informacji przekazanych przez TFI. Możemy zmienić klasę funduszu, jeśli klasa aktywów wskazana przez TFI odbiega od innych funduszy w tej samej grupie. Taką decyzję podejmuje nasz wewnętrzny komitet inwestycyjny. Dzięki temu podejściu mamy pewność, że w danej klasie funduszy nie ma instrumentów bardziej ryzykownych od całej grupy.

Co do zasady, opisane reguły stosujemy także do funduszy zagranicznych oraz tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych.

Szczegółowe informacje o funduszach dostępnych w ramach usługi SFI oraz rekomendowanych w ramach usługi Doradztwa Inwestycyjnego i usługi JDI można znaleźć w:

- ✓ prospekcie informacyjnym funduszu,
- ✓ statucie funduszu,
- ✓ innych dokumentach dotyczących danego funduszu.

Dokumenty te wskazują m.in.:

- ✓ walutę funduszu,
- ✓ typ funduszu,
- ✓ minimalną kwotę transakcji,
- ✓ wymogi szczegółowe dla transakcji.

Dokumenty te są dostępne w oddziałach oraz na naszej stronie internetowej mBanku: <http://www.mbank.pl>.

X. Ryzyko związane z inwestycją w fundusze

W zależności od swojej polityki inwestycyjnej fundusze cechują się zróżnicowanymi rodzajami i poziomami ryzyka inwestycyjnego.

Główne ryzyka:

- **ryzyko rynkowe** - związane z sytuacją makroekonomiczną (w wyniku znaczącej zmiany jednego z parametrów makroekonomicznych, takich jak: inflacja, tempo wzrostu PKB, bezrobocie, poziom waluty, wysokość stóp procentowych, poziom deficytu budżetowego itp.) oraz ogólnym trendem na rynkach akcji. Tego typu ryzyko występuje najczęściej, gdyż sytuacja makroekonomiczna wpływa istotnie na wyceny wszelkich instrumentów finansowych. Konsekwencją kierunków zmian sytuacji makroekonomicznej są pojawiające się trwałe trendy – wzrostowy (hossa) lub spadkowy (bessa).
- **ryzyko niedotrzymania zobowiązań** - ryzyko, że emitent papieru dłużnego nie będzie terminowo wywiązywał się z zobowiązań, tj. płatności odsetkowych oraz spłaty nominału.
- **ryzyko rozliczenia** - wynikające z możliwości nieterminowego rozliczenia lub braku rozliczenia transakcji dotyczących składników portfela inwestycyjnego funduszu. Nieterminowe rozliczenie lub brak rozliczenia transakcji może w przypadku

negatywnego zachowania się cen papierów wartościowych wpływać na wahania oraz spadki wartości jednostki uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa. Dodatkowo, nieterminowe rozliczenia lub brak rozliczeń transakcji może powodować konieczność poniesienia przez fundusz kar umownych wynikających z zawartych przez fundusz umów.

- **ryzyko płynności** - w przypadku części papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych niskie obroty na giełdzie lub rynku, na którym dokonywany jest obrót, uniemożliwiają dokonanie zakupu lub sprzedaży dużego pakietu papierów wartościowych czy instrumentów w krótkim czasie bez znacznego wpływu na cenę. W efekcie, ograniczona płynność może negatywnie wpływać na możliwe do uzyskania ceny sprzedaży papierów wartościowych i instrumentów finansowych.
- **ryzyko walutowe** - w przypadku dokonywania przez fundusz inwestycji na rynkach zagranicznych, a także inwestycji w papiery wartościowe denominowane w walutach obcych, dodatkowym czynnikiem ryzyka jest poziom kursów walutowych. Wahania kursu złotego względem walut obcych mogą przekładać się na wahania wyrażonych w złotych cen takich papierów wartościowych, co z kolei może prowadzić do wahań oraz spadków wartości jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa.
- **ryzyko związane z przechowywaniem aktywów** - mimo, że zgodnie z ustawą o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi do prowadzenia rejestru aktywów funduszu zobowiązany jest niezależny od towarzystwa funduszy inwestycyjnych bank depozytariusz, może – w wyniku błędu ze strony depozytariusza lub innych zdarzeń związanych z przechowywaniem aktywów, na które Towarzystwo nie ma wpływu – wystąpić sytuacja mająca negatywny wpływ na wartość aktywów funduszu.
- **ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków** - ryzyko związane z możliwością zaistnienia sytuacji, w której lokaty funduszu będą skoncentrowane na określonym rynku lub określonym segmencie rynku lub w określonym sektorze. Wówczas niekorzystne zdarzenia mające negatywny wpływ na dany rynek, segment rynku lub sektor mogą w znaczącym stopniu wpływać na wahania i wartość jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa.
- **ryzyko makroekonomiczne** - atrakcyjność inwestycyjna papierów wartościowych i instrumentów finansowych, jest uzależniona od wielu parametrów makroekonomicznych, takich jak m.in. tempo wzrostu gospodarczego, poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego, poziom deficytu na rachunku bieżącym, poziom bezrobocia, poziom kursów walutowych. Zmiany poszczególnych parametrów makroekonomicznych mogą negatywnie wpływać na atrakcyjność inwestycyjną poszczególnych papierów wartościowych, a tym samym na ich ceny. Może to powodować wahania oraz spadki cen jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa.
- **ryzyko prawne** - jednym z najważniejszych elementów prowadzenia działalności gospodarczej jest otoczenie prawne. Niekorzystne zmiany w regulacjach prawnych (m.in. w systemie podatkowym, w systemie obrotu gospodarczego, w systemie obrotu papierami wartościowymi) mogą negatywnie wpływać na emitentów papierów wartościowych oraz na atrakcyjność inwestycyjną instrumentów finansowych, a tym samym na ich ceny. Może to powodować wahania oraz spadki cen jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa. Należy przy tym podkreślić, że zmiany w systemie prawnym mogą mieć charakter nagłego i znaczącego pogorszenia parametrów gospodarczych, przyczyniając się do gwałtownych ruchów cen papierów wartościowych na giełdzie lub na rynku, na którym są notowane.
- **ryzyko międzynarodowe** - tempo wzrostu gospodarczego w danym kraju, poprzez system międzynarodowych powiązań gospodarczych, jest uzależnione od stanu gospodarki światowej, w tym przede wszystkim sytuacji gospodarczej Unii Europejskiej oraz Stanów Zjednoczonych. Wspomniane powiązania powodują, iż pogorszenie

koniunktury światowej może negatywnie wpływać na kondycję gospodarki danego kraju, a tym samym na kondycję jego podmiotów gospodarczych, a w efekcie na ceny papierów wartościowych emitowanych przez te podmioty.

- **ryzyko stóp procentowych** - jednym z najważniejszych czynników kształtujących poziom cen dłużnych papierów wartościowych jest poziom stóp procentowych. Zmiany w poziomie rynkowych stóp procentowych, mające miejsce m.in. w następstwie zmian w parametrach makroekonomicznych, mogą powodować znaczące zmiany cen dłużnych papierów wartościowych wchodzących w skład portfela inwestycyjnego funduszu, i w efekcie wahania oraz spadki wartości jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa. Należy podkreślić, że związek cen dłużnych papierów wartościowych z poziomem stóp procentowych ma charakter zależności odwrotnie proporcjonalnej.
- **ryzyko związane z możliwością nabywania przez fundusz instrumentów pochodnych, w tym niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych** - w związku z tym, że fundusz, w celu zabezpieczenia poszczególnych składników portfela inwestycyjnego, a także w celu sprawnego zarządzania funduszem, może nabywać instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne, z inwestycją w jednostki uczestnictwa lub tytułu uczestnictwa funduszu wiąże się ryzyko takie same jak w przypadku instrumentów pochodnych oraz, w przypadku niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych - ryzyko kontrahenta. Zabezpieczanie aktywów funduszu może odbywać się przy użyciu różnych strategii zabezpieczających, które w szczególności mogą opierać się na skorelowaniu aktywa zabezpieczanego oraz aktywa bazowego instrumentu pochodnego. W związku z tym pojawia się ryzyko niewłaściwego zabezpieczenia, oznaczające, że zyski na instrumencie pochodnym nie zrekompensują strat na aktywie zabezpieczanym.
- **ryzyko wyceny**- ryzyko to wynika z faktu stosowania przez fundusz do wyceny swoich lokat modeli wyceny nie opartych o cenę rynkową lub cenę godziwą. Może się zdarzyć, że z uwagi na konstrukcję modeli oraz rodzaj zastosowanych do modeli danych wejściowych rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku w przypadku sprzedaży takich papierów wartościowych będzie niższa niż wycena modelowa, co wpływać będzie na spadek wartości jednostki uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa.
- **ryzyko dezaktualizacji rekomendacji (dotyczy usługi Doradztwa Inwestycyjnego)** - rekomendacje w ramach usługi Doradztwa Inwestycyjnego przekazywane są cyklicznie, nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. Istnieje ryzyko, że rekomendacja nie będzie odpowiednia ze względu na upływający czas. Klient przed wykonaniem rekomendacji powinien sprawdzić czy posiada jej aktualną wersję.
- **ryzyko nieodpowiednich rekomendacji (dotyczy usługi Doradztwa Inwestycyjnego)** - rekomendacje przygotowywane są na podstawie informacji otrzymanych od Klienta w Ankiecie MiFID. Istnieje ryzyko, iż przekazywane Klientowi rekomendacje nie będą uwzględniały jego indywidualnej sytuacji. Upływający czas może spowodować, że mogą zaistnieć zdarzenia zarówno w otoczeniu zewnętrznym, jak i w sytuacji Klienta, które mogą spowodować, że rekomendacja przestanie być odpowiednia. W związku z tym Klient powinien na bieżąco informować Bank o zdarzeniach mogących mieć wpływ na zmianę wiedzy, doświadczenia inwestycyjnego, sytuacji finansowej lub celów inwestycyjnych Klienta poprzez ponowne wypełnienie Ankiety MiFID przez Klienta.
- **ryzyko nietrafionej oceny kierunku zmian ceny rekomendowanego instrumentu finansowego (w tym założonego okresu inwestycyjnego, w którym zmiana ceny powinna się dokonać)** - niewłaściwie oszacowana wartość nietrafiona ocena dotycząca kierunku zmian cen lub przyjęcie niewłaściwego horyzontu czasowego inwestycji i związane z tym rekomendowane zachowanie inwestycyjne mogą powodować, iż wyniki z inwestycji będą gorsze od oczekiwanych. W szczególności istnieje możliwość poniesienia straty pierwotnie zainwestowanego kapitału.

- **ryzyko realizacji celu inwestycyjnego w innym terminie niż zakładany lub braku realizacji zakładanego celu inwestycyjnego (dotyczy usługi JDI)** – ryzyko związane z możliwością braku osiągnięcia celu lub wydłużenia się albo skrócenia okresu, w którym Klient osiągnie zakładany cel inwestycyjny. To ryzyko może wystąpić na skutek np.:
 - zmiany wartości jednostek uczestnictwa w innym tempie/kierunku niż zakłada to cel inwestycyjny danego mFunduszu,
 - zmian cen rynkowych przedmiotu Twojego celu inwestycyjnego,
 - innych zdarzeń losowych.

O czym jeszcze należy pamiętać przy inwestowaniu w fundusze?

- 1) Klient przed zakupem funduszu powinien zapoznać się z dokumentami, które szczegółowo opisują ryzyka związane z uczestnictwem w danym funduszu. To przede wszystkim:
 - ✓ statut funduszu,
 - ✓ prospekt informacyjny funduszu,
 - ✓ kluczowe informacje dla inwestorów (KIID) lub informacja dla klientów alternatywnego funduszu inwestycyjnego.
- 2) Aby podjąć prawidłową decyzję inwestycyjną, Klient powinien również:
 - ✓ zapoznać się z rocznym i półrocznym sprawozdaniem funduszu oraz
 - ✓ zwrócić uwagę na kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe osób, które mają wpływ na decyzje inwestycyjne funduszu – w szczególności zarządzającego funduszem.
- 3) Należy pamiętać, że inwestowanie w fundusze wiąże się z ryzykiem. Nie gwarantuje realizacji założonego celu inwestycyjnego, ani uzyskania określonego wyniku inwestycyjnego. Należy liczyć się z możliwością utraty przynajmniej części zainwestowanych środków.
- 4) Wartość zakupionych jednostek (tytułów) uczestnictwa, bez względu na rodzaj wybranego funduszu, może się zmieniać wraz ze zmianą sytuacji na rynkach finansowych. W konsekwencji, dochód z zainwestowanych środków może zwiększyć się lub zmniejszyć, a także zamienić się w stratę.
- 5) Dotychczasowe wyniki funduszy nie gwarantują przyszłych wyników.
- 6) Środków zainwestowanych w fundusze nie obejmuje ochrona Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.
- 7) Potencjalne korzyści z inwestowania w fundusze mogą być zmniejszone o pobierane podatki i opłaty, które wynikają z przepisów prawa, taryf opłat i prowizji oraz regulaminów.

¹ Informację o tym, że wdrażamy usługę Jednorazowego Doradztwa Inwestycyjnego świadczoną na podstawie art. 70 ust. 2 Ustawy o Obrocie, prześlemy na stronie www.mBank.pl.

